

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491
10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3787, LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ
VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO NR. XIII-328
19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3788, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-
533 9, 9¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIIP-3789“ PROJEKTO
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS) DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
<p>Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. spalio 31 d. raštas 4S-1230(1.5)</p> <p>Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. (2.30-35)6V-2071</p> <p>Centrinės projektų valdymo agentūros 2019 m. spalio 28 d. raštas Nr. 14.2-06-3-3928</p> <p>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2019 m. spalio 31 d. raštas Nr. 4-01-9271</p> <p>Lietuvos pramoninkų konfederacijos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. S.240</p> <p>Asociacijos „Lietuvos keliai“ 2019 m. spalio 31 d. raštas Nr. 40</p> <p>Lietuvos sveikatingumo klubų asociacijos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. 2019/11/05-1</p> <p>Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. 11</p>	<p>Nepritaria Nutarimo projektui ir laikosi pozicijos, kad vidaus sandorių sudarymas turi likti išimtimi, o ne išeitimi siekiant išvengti specialiųjų teisės aktų nustatomų sudėtingesnių procedūrų vykdymo, siekiant įsigyti prekių, paslaugų ar darbų.</p>	<p>Nepritariame. 2014 m. vasario 26 m. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/ES, preambulės 7 punkte teigiama, kad ši direktyva neturėtų daryti poveikio nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų įgaliojimams pagal Sutarties (toliau – SESV) dėl Europos Sąjungos veikimo 14 straipsnį ir Protokolą Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, pridėtą prie SESV ir Europos Sąjungos sutarties, teikti, pavesti teikti ir finansuoti bendrojo ekonominio intereso paslaugas. Pažymėtina, kad Protokole Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų nurodyta, jog „bendros Sąjungos vertybės, susijusios su bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis, visų pirma apima svarbų nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų vaidmenį ir didelę veiksmų laisvę teikiant, pavedant teikti ar organizuojant kuo labiau vartotojų poreikius atitinkančias bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas“. Įvertinus tarptautinių dokumentų nuostatas, manytina, kad viešųjų pirkimų teisės normos neturi kliudyti vietos savivaldos institucijoms pasirinkti, koku būdu jos įgyvendins savo pareigas ir užtikrins viešųjų paslaugų teikimą bendruomenei.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad tiek Europos Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys viešuosius pirkimus, tiek juos įgyvendinantys Lietuvos Respublikos įstatymai,</p>

<p>Asociacijos „Infobalt“ 2019 m. lapkričio 6 d. raštas Nr. 191106/1</p> <p>Lietuvos Respublikinių būsto valdymo ir priežiūros rūmų 2019 m. vasario 6 d. raštas Nr. 1446-19-057</p> <p>Lietuvos laisvosios rinkos instituto 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. 19-12642</p>		<p>nustato aiškias sąlygas, kurias turi užtikrinti pirkimo vykdytojas sudarydamas vidaus sandorius, kad nebūtų pažeista konkurencija privačių ūkio subjektų atžvilgiu. Pažymėtina, kad Europos Sąjungos direktyvose įtvirtinta daugiau atvejų, kuomet vidaus sandoris galimas. Lietuva pasirinko tik vieną vidaus sandorio sudarymo modelį (kai perkama iš kontroliuojamo subjekto), leisdama jį sudaryti tik su perkančiąja organizacija.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2019-11-07 raštas Nr. 19-12642</p>	<p>4. Tuo pačiu pastebėtina, kad, nors Nutarimo projekto 2 p. atkreipiamas dėmesys į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES preambulės 31 p. nuostatas, pabrėžiančias konkurencijos neiškreipimo poreikį, Nutarimo projektu siūlomos Viešųjų pirkimų įstatymo 10 str. 2 d. ir Vietos savivaldos įstatymo 9 str. 3 d. nuostatos (ta apimtimi, kiek būtų eliminuotas Vietos savivaldos įstatymo 9¹ str. 1 d. 3 p. taikymas), eliminuotų poveikio konkurencijai (taip pat ir Nutarimo projekte nurodomų natūralių monopolijų susidarymo galimybių ir grėsmių) vertinimą, lyginant su šiuo metu esančiu reguliavimu.</p>	<p>Nepritariame. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 9¹ straipsnio reikalavimai taikomi tuomet, kai paslaugos teikimas yra ūkinė veikla, tuo tarpu 9 straipsnio 2 dalyje įvardintos sąlygos taikomos tik tuo atveju, kai kalbama apie būtinosios viešosios paslaugos teikimą gyventojams. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo projekto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkte išvardintos tos paslaugos, kurių teikimui šiuo metu Konkurencijos tarybos leidimas nereikalingas pagal Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 3 dalį.</p>
<p>Centrinės projektų valdymo agentūros 2019 m. spalio 28 d. raštas Nr. 14.2-06-3-3928</p>	<p>(15) Atsižvelgiant į tai, jog dažnai savivaldybėms priklausančioje infrastruktūroje yra teikiamos ne tik viešosios paslaugos, tačiau ir vykdoma ekonominė (ūkinė) veikla (pavyzdžiui vykdomas ne tik vaikų mokymas plaukti, tačiau gyventojams teikiamos paslaugos už mokesčių arba organizuojant ugdymo paslaugos teikimą, perkami projektavimo ir statybų darbai, organizuojamas objekto eksploatavimas, priežiūra, tvarkymas, saugojimas, vaikų maitinimas, o ne tik vykdomas vaikų ugdymas), todėl siūlome aiškiai apibrėžti kas yra laikytina ekonominė (ūkinė veikla) ir kas yra viešoji paslauga.</p>	<p>Nepritariame. Savivaldybėms Vietos savivaldos įstatyme nustatytoms funkcijoms vykdyti juridiniai asmenys gali teikti viešąsias paslaugas tiek vykdydami ūkinę veiklą, tiek neūkinę. Kiekvienu konkrečiu atveju sprendžiama apie vykdomos veiklos pobūdį, todėl aiškiai apibrėžti, kas laikoma ūkine veikla, o kas ne, neįmanoma. Nustačius baigtinį sąrašą, gali susidaryti situacijų, kai veikla pagal savo pobūdį galėtų būti laikoma ne ūkine, tačiau nustatytas baigtinis atvejų sąrašas, neleistų jos taip traktuoti. Be to, perkančiosios organizacijos gali pasinaudoti Konkurencijos tarybos parengtu apibendrinimu dėl atskyrimo, kas gali būti (ne)laikoma ūkinė veikla.</p>

	<p>(16) Siūlome nustatyti aiškius kriterijus ar toje srityje, kur planuojama atrinkti ar paskirti ekonominės veiklos vykdytoją, turi būti taikomas VPI, ar Koncesijų įstatymas. Savivaldybės sudarydamos vidaus sandorius su savo kontroliuojamais juridiniais asmenimis dažnai atvejais nesupranta, jog jų viešųjų paslaugų perleidimo atvejais iš tikrųjų yra teisės vykdyti ekonominę veiklą suteikimas, ir tai yra koncesijos objektas, o vidaus sandorių galimybė Koncesijų įstatyme nėra numatyta, todėl toks ekonominės veiklos perleidimas savo kontroliuojamam juridiniam asmeniui pagal teisinį reguliavimą yra negalimas.</p>	<p>Nepritariame.</p> <p>Koncesijas ir pirkimus reguliuojančiuose įstatymuose apibrėžtos koncesijos ir pirkimo sąvokos, pagal kurias pasirenkama, kokį reguliavimą taikyti. Pastebėtina, kad ne sutarties dalykas, o jos sąlygos lemia tai, kokių įstatymų reikėtų vadovautis.</p> <p>Kartu atkreiptinas dėmesys, kad 2014 m. vasario 26 m. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo preambulės 18 punkte paaiškinta, kuo koncesijos suteikimo sutartis skiriasi nuo viešojo pirkimo sutarties, t. y. „Pagrindinė koncesijos ypatybė – teisė eksploatuoti darbus ar paslaugas – <u>visada reiškia, kad koncesininkui perkeliama ekonominio pobūdžio vykdymo rizika, įskaitant tai, kad jis gali nesusigrąžinti įdėtų investicijų ir darbų ar paslaugų, kurie yra sutarties objektas, vykdymo sąnaudų įprastomis eksploatavimo sąlygomis</u>, net jei rizikos dalis ir tektų perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui. Taikyti koncesijos sutarčių suteikimą reglamentuojančias specialias taisykles būtų nepagrįsta, jeigu perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas apsaugotų ekonominės veiklos vykdytoją nuo galimų nuostolių užtikrindamas minimalias pajamas, prilygstančias įdėtoms investicijoms ir sąnaudoms, kurias ekonominės veiklos vykdytojas patirtų arba jas viršytų vykdant sutartį.“ Minėtos preambulės 20 punkte paaiškinta, kad vykdymo rizika turėtų būti suprantama kaip atvirumo rinkos pokyčių poveikiui rizika, o tai gali būti pasiūlos rizika arba paklausos rizika, arba kartu ir pasiūlos, ir paklausos rizika. Įvertinus tai, darytina išvada, kad perkančiosios organizacijos pasirinkimas sudaryti viešojo pirkimo sutartį ar koncesijos sutartį turėtų priklausyti nuo vykdymo rizikos, ne nuo srities. Taigi, nėra aišku, kokių pagrindų teigiama, kad būtent tam tikrų sričių viešųjų paslaugų teikimui turėtų būti sudaroma koncesijos sutartis.</p>
<p>Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. spalio 31 d. raštas 4S-1230(1.5)</p>	<p>Pažymėtina, kad vidaus sandoris nėra vienintelė alternatyva viešajam pirkimui – priklausomai nuo objekto specifikos, galimas atvejis, jog jis pateks į Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo reguliavimo sritį. Dėl SI 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto pakeitimo – kaip minėta šio rašto 2 punkte, dalis šioje nuostatoje siūlomų sričių yra koncesijos objektas, tad apskritai kyla klausimas dėl galimybės sudaryti vidaus sandorį nustatymo, kai Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymas tokios galimybės nenumato;</p>	

<p>Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. (2.30-35)6V-2071</p>	<p>Siekiant užtikrinti nuoseklų konstitucinės doktrinos įgyvendinimą, siūlome įvertinti galimybę aiškiau Viešųjų pirkimų įstatyme apibrėžti, kas laikoma paslaugos teikimo nepertraukiamumu, gera kokybe bei prieinamumu. Tokiu būdu savivaldybėms būtų lengviau įvertinti, ar jų ketinamos teikti paslaugos atitinka minėtus kriterijus, ar ne bei imtis tolesnių įgyvendinimo veiksmų.</p>	<p>Nepritariame. Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta papildoma sąlyga vidaus sandorio sudarymui „perkant viešojo pirkimo būdu būtų neįmanoma užtikrinti paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės bei prieinamumo“, kuri yra vertinamojo pobūdžio. Manome, kad būtų neįmanoma įstatyme nustatyti baigtinio sąrašo kriterijų, pagal kuriuos perkančioji organizacija galėtų spręsti dėl paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės bei prieinamumo. Dėl greitai besikeičiančių aplinkybių, tokia nuostata prarastų aktualumą arba turėtų būti nuolat keičiama.</p>
--	--	--

Lietuvos Respublikos energetikos ministras,
pavaldaujantis ekonomikos ir inovacijų ministrą

Žygimantas Vaičiūnas

2019-11-21

Ekonomikos ir inovacijų
viceministras
Rimantas Čivilis

